

Poz. 23

UCHWAŁA NR 120
RADY NAUKOWEJ DYSCYPLINY
NAUKI O KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ I MEDIACH

z dnia 28 czerwca 2023 r.

**w sprawie przyjęcia raportu oceny poziomu badań w dyscyplinie
nauki o komunikacji społecznej i mediach na Uniwersytecie Warszawskim**

Na podstawie § 49 pkt 9 Statutu Uniwersytetu Warszawskiego (Monitor UW z 2019 r. poz. 190 z późn. zm.) Rada Naukowa Dyscypliny Nauki o Komunikacji Społecznej i Mediach postanawia, co następuje:

§ 1

1. Przyjmuje się Raport oceny poziomu badań w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach na Uniwersytecie Warszawskim, stanowiący załącznik do uchwały.
2. Rada Naukowa Dyscypliny Nauki o Komunikacji Społecznej i Mediach zobowiązuje jej Przewodniczącego do przedstawienia do dnia 30 czerwca 2023 r. Rektorowi szczegółowego raportu oceny poziomu badań w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Naukowej Dyscypliny
Nauki o Komunikacji Społecznej i Mediach: *R. Cieślak*

Załącznik do uchwały nr 120
Rady Naukowej Dyscypliny Nauki o Komunikacji Społecznej i Mediach
z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie przyjęcia raportu oceny poziomu badań
w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach
na Uniwersytecie Warszawskim

**RAPORT O STANIE DYSCYPLINY
NAUKI O KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ I MEDIACH
UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO
za lata 2022-czerwiec 2023
Część A (ogólna)**

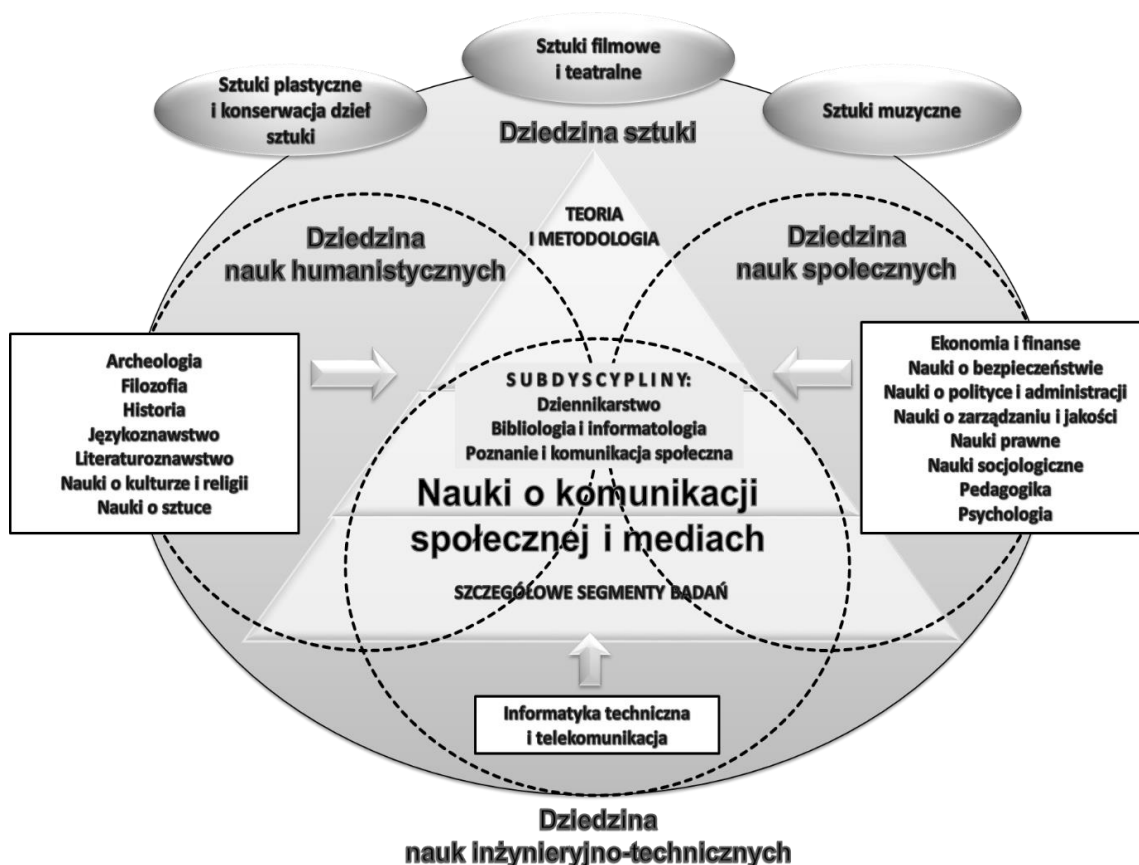
SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	3
Ogólna sytuacja dyscypliny	4
Krajowe czasopisma dedykowane dyscyplinie	5
Działalność wydawnicza w zakresie dyscypliny na Uniwersytecie Warszawskim	7
Starania środowiskowe o wzmocnienie pozycji dyscypliny.....	8
Uwagi wstępne do Raportu	9
Źródła Raportu	9
Istotne parametry, wynikające z rozporządzenia o ewaluacji	9
Liczba N	10
Wnioski ogólne	10
Ocena wyników ewaluacji za lata 2017-2021	11
Prezentacja wyniku dyscypliny.....	11
Parametry porównawcze.....	12
Wnioski.....	13
Efekty działalności naukowej podlegającej ewaluacji za okres 2022-VI 2023	14
Analiza udziału niskopunktowanych prac w dorobku dyscypliny:	14
Pozyskiwanie środków na badania ze źródeł zewnętrznych	14
Ocena skuteczności pozyskiwania środków.....	14
Międzynarodowa współpraca akademicka	15
Istotne społeczne i gospodarcze efekty działalności naukowej	16
Badanie Fear of Missing Out – FOMO	16
Olimpiada Wiedzy o Mediach.....	16
Centrum Analiz Medialnych – Laboratorium Badań Medioznawczych.....	17
Polonijna Biblioteka Cyfrowa	17
Rekomendacje działań ukierunkowanych na poprawę słabych stron dyscypliny.....	18

Ogólna sytuacja dyscypliny

Dyscyplina „nauki o komunikacji społecznej i mediach” powstała z połączenia trzech dotychczas funkcjonujących w różnych dziedzinach (nauk humanistycznych oraz nauk społecznych) dyscyplin (nauki o mediach, bibliologia i informatologia, nauki o poznaniu i komunikacji społecznej). Na Uniwersytecie Warszawskim wśród osób deklarujących przynależność do nowej dyscypliny znaleźli się wyłącznie reprezentanci dwóch pierwszych dyscyplin: nauk o mediach oraz bibliologii i informatologii, z czego zdecydowana większość zatrudniona była i jest na Wydziale Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii (WDIB).

Pozycję dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach na tle innych dyscyplin nauki i techniki prezentuje poniższy rysunek:

Rys. 1. Nauki o komunikacji społecznej i mediach na tle dziedzin nauki i techniki

Źródło: opracowanie własne.

Wydział od momentu powstania we wrześniu 2016 roku posiadał uprawnienia do nadawania stopnia doktora oraz doktora habilitowanego zarówno w zakresie bibliologii i informatologii, jak też nauk o mediach, a następnie w zakresie nauk o komunikacji społecznej i mediach. W wyniku ewaluacji za lata 2018-2021, w związku z uzyskaniem kategorii B+, zachowaliśmy uprawnienia w pełnym zakresie.

W okresie od końca pierwszej ewaluacji do końca czerwca 2023 roku nadano 9 stopni naukowych doktora (z tego 1 osobie zatrudnionej na WDIB) oraz 4 stopnie doktora habilitowanego (z tego 3 osobom zatrudnionym na WDIB). Na dzień sporządzania Raportu (30 czerwca 2023) 3 rozprawy doktorskie są gotowe do publicznej obrony. Przed RND NoKSiM toczą się 4 postępowania doktorskie prowadzone na podstawie przepisów aktualnie obowiązującej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Dane szczegółowe przedstawia poniższa tabela.

Tab. 1. Przewody doktorskie i postępowania habilitacyjne w zakresie nauk o komunikacji społecznej i mediach procedowane w latach 2022-VI.2023

		Rok 2022	Rok 2023
DOKTORATY	Stopień doktora uzyskany przez pracownika WDIB UW	1	-
	Stopień doktora uzyskany przez osobę spoza UW	7	1
	Przewody doktorskie w toku (złożona praca doktorska)		3
	Postępowania doktorskie w toku	-	6
HABILITACJE	Stopień doktora habilitowanego uzyskany przez pracownika WDIB	2	1
	Stopień doktora habilitowanego uzyskany przez osobę spoza UW	-	-

Źródło: opracowanie własne

Krajowe czasopisma dedykowane dyscyplinie

Na aktualną sytuację dyscypliny w kraju znaczący wpływ mają decyzje administracyjne, odnoszące się do punktowej oceny jakości działalności czasopiśmienniczej. Środowisko badaczy mediów i komunikacji społecznej w Polsce wielokrotnie wnioskowało o weryfikację wysokości punktacji przyznanej polskim czasopismom naukowym dedykowanym dyscyplinie.

Podzielając negatywną opinię w tej sprawie, Rada Naukowa Dyscypliny Nauki o Komunikacji Społecznej i Mediach Uniwersytetu Warszawskiego, w porozumieniu z kolegium dziekańskim Wydziału Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego, popierała i popiera wnioski o weryfikację i realne zróżnicowanie oceny jakości czasopism naukowych. W szczególności podzielamy pogląd, że z uwagi na niedoszacowanie punktacji w skali kraju (większość czasopism dyscypliny uzyskała 40 pkt, nieliczne, dedykowane subdyscyplinie bibliologia i informatologia posiadają 70 pkt), nie ma możliwości realnego zróżnicowania jakości czasopism, a ogólnie niską punktacją dyskryminuje się dyscyplinę wobec innych dyscyplin w dziedzinie nauk społecznych oraz wobec periodyków zagranicznych. W konsekwencji spada motywacja do dalszej pracy na rzecz rozwoju dyscypliny na gruncie krajowym. Środowiskowy protest, zawierający uzasadniony wniosek o weryfikację decyzji dotyczącej punktacji czasopism, spotkał się z odmową dokonania zmian. Sytuacja dyscypliny w zakresie uzyskiwanej punktacji za publikacje

czasopiśmiennicze jest w tych warunkach nieporównywalna w stosunku do innych dyscyplin naukowych.

Zaniepokojeni, wraz z całym środowiskiem w Polsce, znacznym i niewspółmiernym do wysiłku włożonego w rozwój czasopism niedoszacowaniem wiodących dla naszej dyscypliny tytułów periodyków naukowych, wskazujemy, że „Central European Journal of Communication”, „Zeszyty Prasoznawcze”, „Studia Medioznawcze”, „Zagadnienia Informacji Naukowej. Studia Informacyjne” są czasopismami, które na mocy obowiązującego od 1.12.2021 roku wykazu uzyskały niesatysfakcjonującą punktację (40 pkt), podczas gdy od wielu dziesięcioleci mają one niekwestionowaną renomę naukową w obszarach właściwych im subdyscyplin – bibliologii i informatologii oraz nauk o mediach – współtworzących obecnie nową dyscyplinę: nauki o komunikacji społecznej i mediach.

Nie mamy wątpliwości, że przyznanie zaniżonej punktacji wszystkim wymienionym czasopismom, jako wiodącym dla dyscypliny w Polsce, jest krzywdzące dla wysiłku zespołów redakcyjnych, które skutecznie podwyższały w ostatnich latach standardy redakcyjne, dostosowując periodyki do zasad otwartej nauki i potrzeby umiędzynarodowienia, skutecznie podjęły starania o wpisanie i znalazły się w referencyjnych bazach SCOPUS i/lub ERIH+. We wcześniej obowiązujących wykazach posiadały wysoką punktację. Za szczególnie niewspółmierne uznajemy niedoszacowanie punktowe czasopism dedykowanych naukom o komunikacji społecznej i mediach w porównaniu z punktacją przyznaną innym periodykom w dziedzinie nauk społecznych.

Taki sposób punktowania, nierównoważnego i nieadekwatnego do faktycznej jakości oraz prestiżu wymienionych tytułów, stwarza – co należy dobitnie podkreślić – sytuację, w której trudno mówić o istotnie motywującej funkcji tego rodzaju oceny jakości czasopism polskich, wyraźnie i wprost niesprawiedliwie niedocenionych także na tle wybranych czasopism zagranicznych, które znalazły się w wykazie, a co do których nie ma uzasadnienia dla ich wysokiej, w stosunku do polskich czasopism, punktacji. W dziedzinie, o której mowa, żadne czasopismo zagraniczne nie wyznacza naukowych standardów jakości, nie ma pozycji dominującej ani zawartości merytorycznej, o której można by powiedzieć, że jest wielokrotnie lepsza niż naukowa twórczość krajowa.

Osobnej, krytycznej oceny wymaga decyzja dotycząca ewaluacji wydawanego na WDIB periodyku „Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi”. Dawniej jako rocznik, od dwóch lat jako kwartalnik, pismo to prezentuje wyniki badań w całym obszarze kultury książki i kultury piśmienniczej, od czasów najdawniejszych po współczesność (od 1975 r. do 2006 wydawany pod tytułem „Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi”). Wywierało i wywiera bezdyskusyjny wpływ na rozwój bibliologii, obecnie mieszczącej się w nauce o mediach i komunikacji społecznej, jej teorii oraz metodologii. Periodyk dopiero w ostatnim wykazie punktowanych czasopism (1.12.2021) uzyskał 20 pkt, mimo aktualnego już wówczas odnotowania tytułu w bazie SCOPUS. Niedoszacowanie jest wyraźne i dotkliwie krzywdzące dla środowiska bibliologów, bowiem – jak widać z danych wskaźnika ICV z ICI Journals Master List Index Copernicus – redakcja „Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi” w ostatnich latach podjęła efektywne starania, aby podnieść poziom umiędzynarodowienia i otwartego dostępu na zasadach CC BY-NC 4.0. (wskaźnik ICV z ICI Journals Master List Index Copernicus z ostatnich sześciu lat: 2014 – wskaźnik oceny ICV: 25.95; 2015 – wskaźnik oceny ICV: 56.58; 2016 – wskaźnik oceny ICV: 58.46; 2017 – wskaźnik oceny ICV: 78.96; 2018 – wskaźnik oceny ICV: 85.95; 2019 – wskaźnik oceny ICV: 90,62).

Podkreślenia wymaga raz jeszcze, że niedoszacowanie punktacji czasopism dedykowanych dyscyplinie prowadzi do nieporównywalności wyników podejmowanych badań w naukach o komunikacji społecznej i mediach z wynikami badań prowadzonych na gruncie innych dyscyplin w dziedzinie nauk społecznych, które posiadają diametralnie odmienną sytuację w zakresie punktacji czasopism.

Działalność wydawnicza w zakresie dyscypliny na Uniwersytecie Warszawskim

Cztery wiodące dla krajowego ruchu naukowego czasopisma, dedykowane naukom o komunikacji społecznej i mediach, są wydawane lub współwydawane w związku z działalnością badawczą w zakresie nauk o komunikacji społecznej i mediach na Wydziale Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego. Zróżnicowanie punktacji tychże czasopism przedstawia Tab. 2.

Tab. 2. Punktacja czasopism naukowych wydawanych na WDIB UW

Czasopismo	Numer ISSN	Punktacja 2017- 2018	Punktacja od 2019 do 30.11.2021	Punktacja od 1.12.2021 -
„Studia Medioznawcze”	ISSN 1641-0920 e-ISSN 2451-1617	12	20	40
„Przegląd Biblioteczny”	ISSN 0033-202X	9	20	70
„ZIN. Zagadnienia Informacji Naukowej. Studia Informacyjne”	ISSN 0324-8194 e-ISSN 2392-2648	8	20	40
„Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi”	ISSN 1897-0788 e-ISSN 2544-8730	9	5	20

Źródło: opracowanie własne

„**Studia Medioznawcze**” – kwartalnik wydawany od 2000 r. Podstawowy periodyk integrujący szeroko rozumiane środowisko badaczy mediów i komunikowania w czterech obszarach: dziennikarstwo, nauka o informacji, bibliotekoznawstwo oraz komunikowanie społeczno-kulturalne. Niezwykle istotny do wykrystalizowania tożsamości dyscypliny. Będący najwyższej jakości pismem branżowym czytany i cytowany w kraju i za granicą, spełnia wysokie standardy polityki redakcyjnej, w tym związane z pracą recenzentów, zarówno krajowych jak też zagranicznych. Periodyk w pełni zdigitalizowany, z bezpłatnym i nieograniczonym dostępem do zawartości pisma (w wersji polsko- oraz anglojęzycznej). Aktualnie indeksowany w bazach EBSCO (Library and Information Science and Technology Abstracts)

oraz The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH), a także w bazie ERIH Plus.

„Przegląd Biblioteczny” (kwartalnik) – najstarsze, wiodące polskie czasopismo bibliotekarskie o charakterze naukowym, współwydawane przez WDIB, obejmujące wszystkie podstawowe nurty polskiego i światowego bibliotekoznawstwa, księgoznawstwa, bibliografii i informacji naukowej. Jego zawartość jest indeksowana w międzynarodowych bazach bibliograficznych m.in. w CEJSH i PBB. Ukazuje się od 1927 roku i od początku skupia wokół siebie środowisko najwybitniejszych polskich bibliotekoznawców i praktyków bibliotekarstwa.

„ZIN. Zagadnienia Informacji Naukowej. Studia informacyjne” – półrocznik współwydawany przez WDIB jest najstarszym polskim czasopismem z zakresu nauki o informacji. Zapewnia forum dla rozpowszechniania artykułów naukowych i wyników badań z zakresu nauki o informacji (informatologii) oraz innych dyscyplin, w których podejmowane są analizy społecznych i technologicznych aspektów działalności informacyjnej prowadzonej w różnych sferach współczesnego życia społecznego. Półrocznik „ZIN. Zagadnienia Informacji Naukowej. Studia Informacyjne” jest indeksowany w bazach: CEJSH, Cambridge Scientific Abstracts (CSA), Google Scholar, Index Copernicus, EBSCO, Pol-index, PBB, Polska Bibliografia Naukowa (PBN), Worldcat. Czasopismo znajduje się na liście referencyjnej ERIH Plus.

„Z Badań nad Książką i Księgozbiorami Historycznymi” to ogólnopolski wcześniej rocznik, od 2020 roku kwartalnik bibliologiczny Wydziału Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego. Czasopismo publikuje rezultaty badań z zakresu szeroko pojętej kultury książki w kontekście historycznym. Jego zadaniem jest oferowanie wszechstronnego forum dla ogłaszania dorobku i wymiany myśli środowiska bibliologów polskich oraz – poprzez zapraszanie do współpracy badaczy zagranicznych – prezentowanie najnowszych dokonań, inicjatyw i trendów w badaniach nad kulturą książki na świecie. Rocznik jest aktualnie indeksowany w bazach SCOPUS i ERIH Plus, Polskiej Bibliografii Bibliologicznej (PBB), w bazie Polska Bibliografia Naukowa (PBN), w bazie CEJSH oraz w bazie Index Copernicus.

Starania środowiskowe o wzmocnienie pozycji dyscypliny

Poszukująca wciąż swojej tożsamości dyscyplina naukowa, napotyka nadal istotne przeszkody systemowe, utrudniające rozwój i prezentację mocnej pozycji ewaluacyjnej. Trudniejsza sytuacja badaczy skupionych wokół nauk o komunikacji społecznej i mediach wynika z zauważalnej wciąż nieobecności reprezentantów dyscypliny w gremiach decydujących o kształcie systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Znikoma reprezentacja specjalistów z dyscypliny w gronie recenzentów wniosków grantowych istotnie osłabia skuteczność starań o pozyskanie finansowania badań przyznawanych w drodze konkursów. Środowisko podjęło (na razie bezskuteczne) starania o możliwość uwzględniania w gronie recenzentów wniosków projektowych przedstawicieli nauk humanistycznych. Wynika to z faktycznie interdyscyplinarnego charakteru prowadzonych badań, jak też z zanurzenia reprezentantów subdyscypliny bibliologia w metodach

dziedziny nauk humanistycznych, co wydaje się oczywiste z racji genezy tej części naszej federacji dyscyplinarnej.

Naukowcy z Uniwersytetu Warszawskiego aktywnie uczestniczą w inicjatywach, które zmierzają do zmiany widocznej dysproporcji obecności przedstawicieli naszej dyscypliny w stosunku do reprezentantów innych dyscyplin. Włączają się w prace stowarzyszeń branżowych, takich jak – dla przykładu – istniejące od 2007 roku Polskie Towarzystwo Komunikacji Społecznej (organizacja wiodąca dla medioznawstwa i komunikologii polskiej), czy Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich (czołowa organizacja bibliotekarska, a zarazem wiodąca dla bibliotekoznawstwa w kraju).

Rezultaty przynoszą prowadzone przez PTKS starania o powołanie Komitetu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach PAN. Inicjatywa, którą wsparło solidarnie całe środowisko krajowe, w tym Rada Naukowa Dyscypliny NoKSiM UW, pozwala na przeprowadzenie jesienią 2023 roku pierwszych wyborów do Komitetu. Solidarne wsparcie inicjatywy PTKS jest dowodem skuteczności, która wynika ze zdolności środowiska do zintegrowanego działania. Daje to nadzieję na dalszy rozwój dyscypliny, o ile uzyska ona istotne i faktyczne wsparcie systemowe.

Uwagi wstępne do Raportu

Źródła Raportu

- dane sprawozdawcze pracowników WDIB, deklarujących prowadzenie działalności naukowej w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach za lata 2022-czerwiec 2023 oraz informacje PBN
- informacje administracyjne o deklaracjach zaliczenia do liczby N
- informacje administracyjne o wymiarze zatrudnienia pracowników badawczo-dydaktycznych deklarujących prowadzenie działalności badawczej w dyscyplinie NoKSiM
- informacje o wynikach pierwszej ewaluacji jakości działalności naukowej dyscypliny

Istotne parametry, wynikające z rozporządzenia o ewaluacji

- 1) ewaluacja przeprowadzana jest w obrębie dyscyplin (tzw. „koszyk porównawczy” stanowią więc wyniki ewaluacji dyscypliny w innych ośrodkach w kraju);
- 2) znaczącą trudnością w ocenie potencjału dyscypliny co do uzyskania kategorii naukowej (A+, A, B+, B) jest zarówno zapowiedź istotnych, choć niedookreślonych co do faktycznego zakresu zmian w procedurze ewaluacyjnej, jak też nieznana wielkość zestawu wartości referencyjnych dla nauk o komunikacji społecznej i mediach; propozycje wartości referencyjnych dla poszczególnych kryteriów ewaluacji składa KEN, a następnie reguluje i zatwierdza MEiN przy uwzględnieniu:
 - osiągnięć podmiotów w poszczególnych dyscyplinach naukowych w zakresie podstawowych kryteriów ewaluacji;
 - pozycji nauki polskiej w skali międzynarodowej w poszczególnych dyscyplinach naukowych, określonej na podstawie informacji z baz danych bibliometrycznych;
 - innych kryteriów MEiN;

- 3) wagi kryteriów ewaluacji dla dziedziny nauk społecznych, nadal obowiązujące, choć mające ulec zmianie, wskazano następująco:
- poziom naukowy prowadzonej działalności – 70%;
 - efekty finansowe badań naukowych lub prac rozwojowych – 10%;
 - wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki – 20%.

Liczba N

Liczba pracowników badawczo-dydaktycznych oraz badawczych, którzy zadeklarowali przynależność do dyscypliny według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku przedstawia się następująco – Tab. 3:

Tab. 3. Liczba zatrudnionych na UW osób, deklarujących prowadzenie badań w dyscyplinie NoKSiM – stan dla potrzeb ewaluacji 2022-2025.

Deklaracje – liczba N	osób	Liczba N	u.j.
	82	68,5	274

Źródło: dane administracyjne na dzień 31 grudnia 2022 roku; opracowanie własne.

Wnioski ogólne

- 1) w obecnym stanie prawnym, organizacyjnym i faktycznym, wynikającym między innymi z tego, że nie znamy rzeczywistego składu osobowego dla dyscypliny, ewaluowanej w obrębie innych ośrodków krajowych, nie można ustalić precyzyjnie dla żadnego z trzech kryteriów ewaluacji ani ostatecznej liczby punktów, ani pełnego zestawu osiągnięć, ani stopnia konkurencyjności wyników ewaluacji dyscypliny w ramach UW w odniesieniu do pozostałych ośrodków w kraju;
- 2) znaczącym utrudnieniem dla oceny potencjału przeliczanego na punktowe wyniki służące obliczeniom algorytmicznym jest wciąż niestabilna sytuacja obowiązujących reguł ewaluacji, związana z kolejnymi zapowiedziami istotnych zmian w obowiązującym stanie prawnym;
- 3) dostępne publicznie dane na temat realizowanych grantów NCN nie pozwalają na ustalenie faktycznego zaangażowania badaczy w prowadzenie projektów, mimo sprawozdawania tychże jako realizowanych w dyscyplinie. Wnioski takie wynikają z analizy porównawczej raportów NCN i faktycznych dokonań własnych w dyscyplinie na UW, jak też z faktu, że większość środków pozyskiwanych jest (nie tylko w odniesieniu do dyscypliny w ramach UW) ze źródeł innych niż NCN, np. NCBiR lub NPRH;
- 4) ogólna wiedza środowiskowa, a także wyniki pierwszej ewaluacji pozwalają przywidywać, że potencjalną konkurencją dla UW w procesie kolejnej ewaluacji dyscypliny są ośrodki, które otrzymały kategorię A: Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie, Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu oraz Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie;
- 5) przeprowadzona estymacja pozwala jedynie na ogólne wnioski oraz wskazanie kierunków niezbędnych działań, zmierzających do wzmocnienia pozycji dyscypliny oraz jej rozwoju.

Ocena wyników ewaluacji za lata 2017-2021

Na mocy decyzji Ministra Edukacji i Nauki NR 518/504/2022 z dnia 29 lipca 2022 dyscyplina nauki o komunikacji społecznej i mediach na Uniwersytecie Warszawskim uzyskała kategorię naukową B+

Po przeanalizowaniu wyniku postanowiono nie odwoływać się od decyzji.

Prezentacja wyniku dyscypliny

KRYTERIUM I – *poziom naukowy lub artystyczny prowadzonej działalności naukowej*

- **Ustalono, że liczba N=67,62**
- Suma udziałów jednostkowych wyniosła 3-krotność liczby N, czyli **202,86**.
- Liczba punktów za uwzględnione w ocenie udziały jednostkowe w publikacjach wyniosła ostatecznie **13 267 punktów**

Ocena Podmiotu w kryterium I ewaluacji ustalona zgodnie z zależnością określoną § 21 rozporządzenia wyniosła $Q_I = 196,2$.

KRYTERIUM II – *efekty finansowe badań naukowych i prac rozwojowych*

- Spośród wskazanych przez Podmiot w systemie POL-on osiągnięć Komisja pozytywnie zaopiniowała 6 projektów, przyznając **171,49 punktów**.
 - ✓ Komisja nie uwzględniła 1 projektu o numerze ID: 214329995, stwierdzając, że projekt nie obejmuje badań naukowych lub prac rozwojowych.
- Brak przychodów z tytułu komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych lub know-how związanego z tymi wynikami. Wykazano przychody z tytułu 10 usług badawczych świadczonych na zlecenie podmiotów nienależących do systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Komisja uwzględniła 10 ww. osiągnięć.
- Przy ustalaniu punktacji za ww. osiągnięcia stosowano przelicznik 1 pkt za 10 000 zł przychodu. Podmiot uzyskał z tytułu ww. przychodów **324,77 punktu**.
- Łącznie, za osiągnięcia Podmiotu w ramach kryterium II ewaluacji przyznano **496,26 punktu**.

Ocena Podmiotu w kryterium II ewaluacji, ustalona zgodnie z zależnością określoną § 22 ust. 9 rozporządzenia, wyniosła $Q_{II} = 7,34$.

KRYTERIUM III – *Wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki*

Dyscyplina NoKSIM UW wskazała dwa osiągnięcia w kryterium II:

1) **Istotny – o 100% – wzrost międzynarodowego dostępu do materiałów polonijnych dzięki utworzeniu Polonijnej Biblioteki Cyfrowej (PBC)**

- Uzyskana ocena ekspercka: **50 pkt**, w tym 40 pkt za zasięg wpływu i 10 pkt za znaczenie wpływu

2) Istotny medialno-społeczny wpływ badań nad skalą zjawiska FOMO (Fear of Missing Out) w społeczeństwie polskim

- Uzyskana ocena: **65 pkt**, w tym 40 pkt za zasięg wpływu i 25 pkt za znaczenie wpływu
- ✓ Eksperti uznali, że interdyscyplinarność badań naukowych lub prac rozwojowych nie miała kluczowego znaczenia dla powstania danego wpływu.

Ocena Podmiotu w III kryterium ewaluacji, ustalona – zgodnie z § 23 ust. 11 rozporządzenia – jako średnia arytmetyczna uzyskanych przez Podmiot ocen opisów wpływu, wynosi $Q_{III} = 57,5$.

WARTOŚCI REFERENCYJNE

Dla dyscypliny naukowej nauki o komunikacji społecznej i mediach wartości referencyjne wyniosły:

✓ kryterium I „Poziom naukowy lub artystyczny prowadzonej działalności naukowej”
 $O_{IA} = 213,636$ pkt, $O_{IB+} = 168,66$ pkt, $O_{IB} = 89,952$ pkt,

✓ kryterium II „Efekty finansowe badań naukowych i prac rozwojowych”
 $O_{IIA} = 10,412$ pkt, $O_{IIB+} = 8,22$ pkt, $O_{IIB} = 4,384$ pkt,

✓ kryterium III „Wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki”
 $O_{IIIA} = 61,75$ pkt, $O_{IIIB+} = 48,75$ pkt, $O_{IIIB} = 26$ pkt.

WAGI PRZYPISANE KRYTERIOM

- kryterium I „Poziom naukowy lub artystyczny prowadzonej działalności naukowej” – **70**;
- kryterium II „Efekty finansowe badań naukowych i prac rozwojowych” – **10**;
- kryterium III „Wpływ działalności naukowej na funkcjonowanie społeczeństwa i gospodarki” – **20**.

Parametry porównawcze

Porównanie wartości referencyjnych dla kategorii A i B+ z wynikami dyscypliny przedstawia Tab. 4.

Tab. 4. Wyniki dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach UW w odniesieniu do wartości referencyjnych w kategoriach A i B+

Wartości referencyjne	Kategoria A	Kategoria B+	Wynik dyscypliny
Kryterium I	213,636	168,660	196,2
Kryterium II	10,412	8,220	7,34
Kryterium III	61,750	48,750	57,5

Źródło: opracowanie własne a podstawie wyników ewaluacji

Porównanie ocen uzyskanych przez Podmiot według poszczególnych kryteriów z wartościami referencyjnymi

- dla kategorii naukowej A dało całkowity wynik punktowy **-36**
- dla kategorii naukowej B+ dało całkowity wynik punktowy **45,8**
- dla kategorii naukowej B dało całkowity wynik punktowy **100**.

Uzyskane wyniki punktowe, zgodnie z § 27 rozporządzenia, stanowiły podstawę do zaliczenia działalności naukowej Podmiotu w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach na Uniwersytecie Warszawskim do kategorii naukowej **B+**.

Wnioski

- Wynik ewaluacji należy ocenić jako satysfakcjonujący dla okresu pierwszej ewaluacji prowadzonej w warunkach uniwersyteckich, w których priorytetem było i jest zachowanie pełnego zakresu akademickich aktywności z wyłączeniem bezpośredniego ingerowania w indywidualne kariery rozwoju zawodowego (na przykład w postaci zmiany formy zatrudnienia).
- Warto podkreślić, że spośród 17 podmiotów krajowych ewaluowanych za lata 2017-2021 dwa z trzech, które uzyskały kategorię A, są uczelniami prywatnymi i tylko jeden (UMCS) jest uczelnią publiczną.
- Wynik pierwszej ewaluacji dyscypliny na UW, oceniany w odniesieniu do wartości referencyjnych plasuje się w środku skali pomiędzy wartościami dla kategorii A i B+.
- Zasadne wydaje się zwrócenie uwagi, że ocena osiągnięć Podmiotu w Kryterium III nie jest satysfakcjonująca z uwagi na jej uznaniowy, a więc w dużej mierze arbitralny charakter. Podniesienie wartości punktowej oceny w tym kryterium nie zwiększyłoby jednak szans dyscypliny na uzyskanie wyższej kategorii, dlatego odstąpiono od odwołania od oceny w tej części.
- Pozostałe Kryteria ocenione zostały zgodnie z obiektywnie przedstawionymi danymi, co skłania do wniosku, że w kolejnym okresie ewaluacji (przy założeniu, że zmiany w kryteriach jej prowadzenia nie będą rewolucyjne) należy zwrócić uwagę na zwiększenie udziału finansowania prac badawczych ze środków zewnętrznych oraz na zwiększenie udziału publikacji o wysokiej punktacji.

Efekty działalności naukowej podlegającej ewaluacji za okres 2022-VI 2023

Analiza udziału niskopunktowanych prac w dorobku dyscypliny:

Przeważający udział publikacji pochodzących z czasopism o niskiej punktacji wynika w dużej mierze z faktu niewspółmiernego do prestiżu krajowych czasopism dedykowanych naukom o komunikacji społecznej i mediach niedoszacowania punktowego, zwłaszcza w porównaniu z punktacją przyznaną innym periodykom w dziedzinie nauk społecznych. Obecnie publikowanie w czasopismach krajowych odpowiednich dla dyscypliny pozwala na zdobycie przede wszystkim nie więcej niż 40 pkt, niekiedy wyjątkowo 70 pkt, często jeszcze 20 pkt.

Decyzje administracyjne – wypada to raz jeszcze powtórzyć – doprowadziły do braku zróżnicowania w jakości czasopism właściwych naszej dyscyplinie, co skutkuje niesprawiedliwym i przynoszącym ogromną szkodę środowisku naukowemu, niekorzystnym wizerunkiem dorobku polskich czasopism naukowych oraz ich wkładu i starań o rozwój dyscypliny.

Niską punktację uzyskują także efekty niektórych prac wspólnych (monografie i redakcje monografii).

Należy również zauważyć, że zasady ewaluacji wymagają modyfikacji nadal podejmowanych najchętniej praktyk publikacyjnych. Proces przechodzenia od publikacji rozdziałów w monografiach wieloautorskich ku praktyce zamieszczania artykułów na łamach czasopism trwa i stopniowo, ale z dobrym efektem daje się zaobserwować – świadczą o tym proporcje punktowe, uzyskiwane za poszczególne rodzaje osiągnięć (patrz tab. 4).

Pozyskiwanie środków na badania ze źródeł zewnętrznych

Ocena skuteczności pozyskiwania środków

Nie ulega wątpliwości, że konieczna jest intensyfikacja wysiłków w zakresie pozyskiwania grantów, niezależnie od rodzaju konkursu, w szczególności z puli środków będących w dyspozycji NCN. Jednocześnie niezbędne jest stworzenie możliwości zwiększenia udziału ekspertów dyscypliny w gremiach oceniających wnioski grantowe, w tym także dopuszczenie do ich oceny ekspertów z dziedziny nauk humanistycznych.

Międzynarodowa współpraca akademicka

Dyscyplina nauki o komunikacji społecznej i mediach nie ma swojego odpowiednika w zagranicznych systemach szkolnictwa wyższego i nauki. Częściowo pokrewne obszary zainteresowań badawczych nie pozwalają na wskazanie ośrodka, który można byłoby uznać za jednostkę referencyjną dla oceny poziomu badań w dyscyplinie, której specyfiką na gruncie polskim jest federacyjny charakter trzech wcześniej wyodrębnionych dyscyplin naukowych, przynależnych do różnych dziedzin nauki.

Ocena jakości działalności naukowej dotyczącej problematyki komunikacji społecznej i mediów (w rodzimej strukturze i w rozumieniu polskim) musiałaby zostać oparta o ocenę dorobku kilku wybitnych badaczy, działających odrębnie, poza „szkołami badawczymi”. Zindywidualizowany, a nie instytucjonalny charakter wybitnych osiągnięć w zakresie badań komunikacji społecznej (communication studies), mediów (media studies), dziennikarstwa (journalism), bibliologii, bibliotekoznawstwa i informatologii (library & information science) na świecie nie stanowi płaszczyzny dogodnej dla porównań. Ocena pozycji dokonań polskich w odniesieniu do jakości pokrewnych badań w skali międzynarodowej możliwa byłaby tylko w oparciu o wieloletni, rozbudowany projekt porównawczy.

Nie oznacza to, że osoby reprezentujące dyscyplinę nauki o komunikacji społecznej i mediach na Uniwersytecie Warszawskim są nieobecne w międzynarodowym środowisku naukowym. Inną kwestią jest, że duża część aktywności w zakresie umiędzynarodowienia badań naukowych oraz osobistego dorobku badaczy nie wpłynie bezpośrednio na wynik ewaluacyjny. Organizacja konferencji międzynarodowych, aktywny w nich udział, staże zagraniczne, uzyskane stypendia badawcze (o ile nie są wynikiem konkursu grantowego), gościnne wykłady w ośrodkach światowych oraz opieka nad gośćmi z zagranicy, relacje wynikające ze wspólnego kształcenia młodej kadry, w tym współpraca związana z merytoryczną oceną projektów badawczych czy tekstów naukowych (recenzje dla czasopism naukowych i współpraca w toku procesu redakcyjnego), międzynarodowa działalność ekspercka, relacje międzynarodowe w zakresie dydaktyki w części przynależnej dyscyplinie, a w tym wypadku nawet pełnienie funkcji wykonawcy w części projektu międzynarodowego nie jest uwzględniane w żadnym kryterium oceny jakości działalności naukowej.

Współpraca, o której mowa, potencjalnie przyniesie skumulowany skutek w postaci wtórnego efektu wpływu poprzez intensyfikację obecności zarówno osób, jak i wyników ich badań w obiegu międzynarodowym, co wprost wpłynąć powinno na zwiększenie liczby cytowań, co znowu zwiększa szanse na częstsza obecność w prestiżowych czasopismach naukowych o uznanej renomie światowej.

W ocenie efektów współpracy międzynarodowej raz jeszcze należy zwrócić uwagę, że nie ma bezpośredniego związku z charakterem tejże współpracy a wynikami postępowania ewaluacyjnego. Na skutki długoterminowe procesu umiędzynarodowienia trzeba będzie poczekać, nie zapominając tymczasem o potrzebie zachowania zasady stałej obecności w życiu naukowym światowego środowiska badaczy podejmujących te same lub pokrewne problemy naukowe.

Istotne społeczne i gospodarcze efekty działalności naukowej

Badanie Fear of Missing Out – FOMO

W 2018 roku zostało przeprowadzone pierwsze w Polsce, zakrojone na tak szeroką skalę, badanie Fear of Missing Out (m.in. został wyliczony wskaźnik FOMO w kraju). Inicjatorką i koordynatorką projektu była dr hab. Anna Jupowicz-Ginalska.

Projekt składał się z kilku etapów:

1. Analizy literatury przedmiotu, dokonanej na podstawie tekstów naukowych dostępnych w Web of Science, odnalezionych za pomocą instrukcji wyszukiwawczej „Fear of Missing Out” or „FOMO” (bez początkowej cenzury czasowej, aktualizowanej do końca listopada 2018 roku, z uwzględnieniem wszystkich baz tematycznych).
2. Reprezentatywnych badań ilościowych, opierających się na kwestionariuszu ankiety internetowej (dalsze informacje zaprezentowano poniżej).
3. Popularyzacji wiedzy na temat zjawiska dzięki:
 - a) opracowaniu raportu badawczego pt. „FOMO. Polacy a lęk przed odłączeniem” (znalazły się w nim m.in. najważniejsze dane ankietowe i rekomendacje na temat cyfrowego dobrostanu);
 - b) współpracy z mediami w celu nagłośnienia istoty zjawiska, jego przyczyn, skutków i sposobów przeciwdziałania mu.
4. Pracy naukowej nad opracowaniem pozyskanych danych.

Efektorem powyższych prac był raport "FOMO. Polacy a lęk przed odłączeniem", ogłoszony w październiku 2018 roku (jego wydanie wsparło Google Poland). Spotkał się on z ogromnym zainteresowaniem mediów: ukazało się ponad 140 publikacji w największych środkach przekazu (m.in. TVP1, Polsat News, RMF FM, Chilli ZET, pisma i portale grupy Polska Press, TVP Warszawa, Focus, TOK FM, etc). O raporcie dyskutowali też youtuberzy oraz agencje marketingowe (nagrania wideo, fora internetowe). Należy podkreślić, że w ten sposób nie tylko udało się spopularyzować zjawisko FOMO, ale także wesprzeć kreowanie wizerunku WDIB UW.

Olimpiada Wiedzy o Mediach

Interdyscyplinarna Olimpiada Wiedzy o Mediach dla Uczniów Szkół Ponadgimnazjalnych organizowana od 2014 roku, której celem jest:

1. Popularyzacja wiedzy z zakresu nauki o mediach w społeczeństwie, a zwłaszcza wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych.
2. Promocja edukacji medialnej, świadomego odbioru i współuczestnictwa w komunikacji społecznej.

3. Doskonalenie umiejętności samodzielnego dokonywania analiz i ocen dotyczących przekazów medialnych na podstawie posiadanych informacji.

Tematyka Olimpiady obejmuje treści programowe dotyczące historii i zasad funkcjonowania mediów, ujęte w podstawie programowej dla uczniów szkół średnich, zwłaszcza w zakresie przedmiotów: wiedza o społeczeństwie, wiedza o kulturze, język polski i historia, realizowanych na poziomie rozszerzonym.

Centrum Analiz Medialnych – Laboratorium Badań Medioznawczych

19 października 2017 roku na Wydziale Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii UW oficjalnie zainaugurowano działalność Centrum Analiz Medialnych – Laboratorium Badań Medioznawczych.

Zespół badawczy CAM–LBM UW tworzy grono badaczy reprezentujących różne dziedziny nauki (politologów, medioznawców, socjologów, kulturoznawców, ekonomiści, kognitywiści, etnografowie, ludolodzy, informatycy, informatolodzy). Spotkania i szkolenia w ramach multidyscyplinarnego zespołu badawczego w 2017 roku odbywały się cyklicznie, szkolenia technologiczne są również, w razie potrzeby, uzupełniane szkoleniami metodologicznymi. Do realizacji poszczególnych zadań w ramach prowadzonych projektów badawczych są zaangażowani studenci i doktoranci współpracujący z akademikami z CAM-LBM UW, którzy dzięki temu mają szansę zdobyć praktyczną wiedzę na temat projektowania, organizowania i ewaluacji badań naukowych. Zespół studencki, przechodzący również szkolenia i warsztaty doształcające, liczy obecnie 30 osób wybranych z różnych roczników studiów na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna oraz logistyka mediów.

LBM UW realizuje cyklicznie sondaże opinii (metodą CATI), które dotyczą ważnych społecznie zagadnień i zjawisk politycznych. W ten sposób badacze pozyskują wiedzę na temat przekonań i opinii Polaków, dokonują pogłębionych analiz, a następnie popularyzują wyniki badania wśród kluczowych interesariuszy – aktorów życia publicznego (szerokie działania informacyjne: od przygotowania publicznie dostępnego raportu, dystrybucji komunikatów prasowych po organizację debat i paneli eksperckich skoncentrowanych wokół wyników projektu badawczego). Dzięki tym działaniom LBM UW wnosi istotny, merytoryczny wkład w debatę publiczną na temat ważnych zagadnień społeczno-politycznych i poszerza wiedzę na temat opinii precyzyjnie sprofilowanych grup socjodemograficznych w Polsce. Należy nadmienić, iż poniższe raporty – wyniki sondaży – są i były szeroko komentowane w mediach, w różnych audycjach i programach.

Polonijna Biblioteka Cyfrowa

Polonijna Biblioteka Cyfrowa (PBC) powstała w 2012 roku w ramach projektu „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą” ogłoszonego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Jej kustoszem i założycielem jest prof. dr hab. Dariusz Kuźmina z WDIB UW. Na przestrzeni ostatnich lat Biblioteka była i jest finansowana z kilku źródeł (projekty: Senatu RP, Ministerstwa Kultury i

Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego). Jest uznaną i wiodącą płaszczyzną wymiany informacji, platformą dalszych badań, forum promocji i popularyzacji działalności Polonii, w tym jej nowatorskim i jednoczącym atrybutem tożsamościowym.

Celem tej unikatowej instytucji jest zabezpieczenie, gromadzenie, zachowanie oraz udostępnianie zbiorów, bezcennych dla historii Polski oraz dorobku intelektualnego i kulturalnego społeczności emigracyjnych ostatnich dwóch wieków, będących w dyspozycji organizacji zrzeszających polską diasporę na świecie oraz kolekcjonerów prywatnych. W zbiorach PBC znajdują się niezwykle wartościowe dla historii i nauki polskiej archiwalia, książki, fotografie oraz czasopisma. Zespół Polonijnej Biblioteki Cyfrowej współpracuje bezpośrednio z ponad dwudziestoma organizacjami polonijnymi na czterech kontynentach.

Dzięki uniwersalnemu charakterowi działalność Biblioteki uzupełnia ofertę największych ośrodków digitalizujących i udostępniających polskie dziedzictwo kulturowe, takich jak np. POLONA, której PBC stanowi istotne uzupełnienie, oferując obiekty niedostępne w Bibliotece Narodowej, a stanowiące często ogromnej wagi źródło historyczne dokumentujące losy Polaków poza krajem w XIX i XX stuleciu. Świadczy to o bezcennej wartości zbiorów PBC.

Rekomendacje działań ukierunkowanych na poprawę słabych stron dyscypliny

1. Pobudzenie i zwiększenie aktywności publikacyjnej ukierunkowanej na czasopisma o wysokiej punktacji oraz na wydawnictwa z listy ministerialnej.
2. Stworzenie warunków do skuteczniejszego pozyskiwania grantów na projekty finansowane w drodze konkursów zewnętrznych.
3. Zwiększenie aktywności w zakresie pozyskiwania środków na finansowanie badań ze źródeł innych niż ministerialne, w tym przede wszystkim grantów ze źródeł zagranicznych oraz finansowania ze strony podmiotów nie związanych ze szkolnictwem wyższym.
4. Bieżące finansowanie oraz rozwój Centrum Analiz Medialnych – Laboratorium Badań Medioznawczych (zakup specjalistycznego sprzętu, finansowanie projektów badawczych).
5. Zwrócenie szczególnej uwagi na strukturę publikacji poszczególnych pracowników w celu uniknięcia sytuacji publikowania wyłącznie w czasopismach i wydawnictwach spoza listy, co może skutkować zaliczeniem do liczby N⁰.
6. Uzyskanie weryfikacji decyzji administracyjnej, która zwiększy punktację obecnie przyznaną periodykom naukowym dedykowanym dyscyplinie.

Warszawa, 28 czerwca 2023 roku